

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 303/2023
05.11.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хаџића и Марије Терзић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Зафирска Китић, адвокат из ..., против туженог „Ниш Експрес“, доо Ниш, чији је пуномоћник Душан Живковић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду и решења о удаљењу, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3683/2022 од 30.09.2022. године, у седници одржаној 05.11.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3683/2022 од 30.09.2022. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3683/2022 од 30.09.2022. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П1 1916/20 од 04.05.2022. године у ставу првом, другом и четвртм изреке, којом је усвојен захтев тужиоца и поништено као незаконито решење туженог од 23.06.2020. године, којим је тужиоцу престао радни однос отказом уговора о раду број .. од 01.04.2015. године са анексом уговора и обавезан је тужени да тужиоца врати на рад и призна му сва права по основу рада почев од 24.06.2020. године, као дана престанка радног односа. Усвојен је захтев тужиоца па је поништено као незаконито решење туженог од 11.06.2020. године, којим је тужилац удаљен са рада, па је обавезан тужени да тужиоцу призна сва права по основу рада почев од 11.06.2020. године до 23.06.2020. године и обавезан је тужени да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 134.250,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био радник туженог на основу Уговора о раду број .. од 01.04.2015. године са анексом уговора, на пословима извршни организатор саобраћаја Погона путнички саобраћај, све до 24.06.2020. године, када му је решењем туженог од 23.06.2020. године, отказан уговор о раду због повреде радне обавезе и непоштовање радне дисциплине из члана 179. став 2. тачка 1. и 5. Закона о раду, став 3. тачка 8. истог закона, члана 6. став II и члан 7. став I и став II Колективног уговора о утврђивању права, обавезе и одговорности запосленог код туженог и члана 19. тачка IV и XVII уговора о раду. Као повреда радне обавезе због непоштовања радне дисциплине, тужиоцу је стављено на терет да дана 09/10.06.2020. године, као извршни организатор саобраћаја није поступио по опису својих послова, није контролисао реализацију саобраћаја и пратио рад возача и предузео одговарајуће мере у циљу реализације редова вожње за неодржани полазак Бујановац – Ниш – Београд, са поласком из Бујановца у 01,35 часова, да није контактирао возача у Бујановцу, није тражио извештај за број продатих карата у возилу, да је својим нечињењем проузроковао последицу у виду неодржаног поласка на линији Бујановац – Ниш, да су непревезена три путника са Аутобуске станице Лесковац и ангажовање новог возила и новог возача на линији Ниш-Београд, који је каснио 25 минута са 17 путника, иако је тужилац технички и организационо био опремљен средствима рада за праћење поласака. Оспорено решење тужиоцу је уручено 24.06.2020. године, да је пре отказа уговора о раду тужиоцу достављено упозорење о постојању разлога за престанак радног односа на које се тужилац изјаснио, у коме је навео да је у ноћној смени 9/10.06.2020. године, од 19,00 часова до 07,00 часова као извршни организатор саобраћаја извршавао своје обавезе предвиђене уговором, истакао је да не може сносити одговорност за немарност од стране возача ББ који се успавао и није кренуо у 01,35 часова из Бујановца, да полазак из Бујановца није пратио путем ГПС-а јер је компјутер у канцеларији шефа АС Ниш био искључен због претходне контроле, с тим да не постоји званична наредба од стране извршног организатора саобраћаја за праћење кретања возила на поласку од стране извршног организатора саобраћаја.

Због наведене повреде радне обавезе и непоштовања радне дисциплине тужени је донео и решење о удаљењу тужиоца са рада, којим је одређено да му за време привременог удаљења припада накнада зараде у висини од 1/3 основне зараде почев од 11.06.2020. године, те да ће удаљење трајати до доношења коначне одлуке о утврђивању одговорности.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су усвојили захтев тужиоца и предметно решење туженог поништили као незаконито, обавезали туженог да тужиоца врати на рад и признали му сва права по основу рада почев од 24.06.2020. године. Такође, усвојен је захтев тужиоца и поништено као незаконито решење туженог о удаљењу тужиоца са рада од 11.06.2020. године и обавезан је тужени да тужиоцу призна сва права по основу рада почев од 01.06.2020.

године до 23.06.2020. године. Према закључку нижестепених судова тужилац није био упознат са конкретним радним задужењем и обавезама, да претходно није писаним путем нити усмено, на јасан и недвосмислен начин, обавештен које су све његове радне обавезе, на који начин треба да их извршава, те да нема доказа да је конкретан догађај резултат кривице тужиоца, да тужени није доказао да је тужилац био упознат са обавезом праћења полазака у реалном времену са осталих аутобуских станица, као и са обавезом да позове возача како би извршио проверу да ли се пробудио.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 179. став 2. Закона о раду („Сл. гласник РС“, бр.24/05...13/2017), прописано је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдан разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то: ако несавесно и немарно извршава радне обавезе (тачка 1), те ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом односно уговором о раду (тачка 5), док је ставом 3. тачка 8. овог члана прописано да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину и то ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

Чланом 165. став 1. тачка 3. Закона о раду прописано је да запослени може да буде привремено удаљен са рада ако је природа повреде радне обавезе, односно непоштовање радне дисциплине или понашање запосленог такво да не може да настави рад код послодавца пре истека рока из члана 170. став 1. овог закона.

Према члану 15. ст.1. тачка 1. и 2. Закона о раду, прописано је да је запослени дужан да савесно и одговорно обавља послове на којима ради и да поштује организацију рада и пословање код послодавца, као и услове и правила у вези са испуњавањем уговорних и других обавеза из радног односа.

Колективним уговором о утврђивању права, обавезе и одговорности запослених код туженог и то чланом 6. предвиђене су повреде радних обавеза, те ставом I неблаговремено, несавесно и немарно извршавање радних обавеза са таксативно наведеним тачкама шта се све има сматрати несавесним и немарним извршавањем радних обавеза, док је чланом 7. став 1. прописано је да је непоштовање радне дисциплине, понашање запосленог које му не омогућава да настави рад у предузећу, непоштовање правила понашања у раду и у вези са радом, утврђених технолошким поступком, општим и другим актима друштва, а ставом 2. тачка 1. до 22. таксативно су наведени случајеви који се нарочито сматрају непоштовањем радне дисциплине, те с тим у вези: непоштовање радне дисциплине прописане актом послодавца, односно ако је понашање запосленог такво да не може да настави рад код послодавца (тачка 8).

Одредбом члана 19. тачка 4. уговора о раду тужиоца предвиђено је да послодавац може запосленом да откаже уговор о раду због оправданих разлога који се односе на радну способност и понашање запосленог, те ако неблаговремено, несавесно и немарно извршава радне обавезе, као и због непоштовања радне дисциплине.

Сагласно цитираним законским одредбама произлази да је кривица основ одговорности запосленог за повреду радне дисциплине, односно да запослени одговара за повреду радне обавезе само ако се у поступку који претходи доношењу отказа уговора о раду, утврди његова кривица за учињену повреду радне обавезе. Притом терет доказивања постојања чињеница које формирају отказни разлог је на страни послодавца.

У конкретном случају, тужени се позива на непоштовање радне дисциплине у смислу члана 7. став 1. и 2. тачка 8. Колективног уговора, која одредба прописује да се под непоштовањем радне дисциплине нарочито сматра непоштовање правила понашања на раду и у вези са радом. Тужени није доказао да је тужилац конкретном приликом поступао супротно наведеним правилима, јер тужени током поступка није пружио доказе на околност да је својим актима предвидео начин и правила поступања запосленог у ноћној смени на радном месту извршни организатор саобраћаја на станици, а тужилац је услед епидемиолошке ситуације и смањења броја извршилаца био једини запослени у ноћној смени, па правилно налазе нижестепени судови да радње које је тужилац критичном приликом предузео не образују отказни разлог неблаговремено, несавесно и немарно извршавање радних обавеза, нити да представљају повреду радне обавезе утврђене актом послодавца и повреду радне дисциплине, тако да није ни настао отказни разлог прописан чланом 179. став 2. тачка 1. и 5. став 3. тачка 8. Закона о раду, што оспорено решење о отказу уговора о раду чини незаконитим. Такође, поништено је као незаконито решење о удаљењу са рада, а које је донето применом члана 165. став 3. тачка 1. Закона о раду а које је претходило доношењу незаконитог решења о отказу уговора о раду.

Како је последица поништаја оспореног решења о отказу уговора о раду реинтеграција запосленог, правилно су судови обавезали туженог да тужиоца врати на рад и призна му сва права на раду и по основу рада у смислу члана 191. став 1. Закона о раду.

Нису основани ревизијски наводи којима се указује да су одлуке нижестепених судова и правни закључци из образложења истих у супротности са доказима који се налазе у списима предмета, да се исти не могу испитати да исто представља битну повреду одредаба парничног поступка, прописану одредбом члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, јер се ревизија не може изјавити због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју повреду тужени указује у ревизији а у смислу члана 407. став 1. истог закона.

Неосновани су наводи истакнути у ревизији да је одговорност за праћење реализације саобраћаја једино на извршним организаторима саобраћаја, да ту обавезу тужилац је спорном приликом није испунио, јер се тужиоцу не може ставити на терет да није поступао у складу са обавезом из описа послова свог радног места и да није показао уобичајену пажњу која се захтева од просечног запосленог и да је својим чињењем проузроковао последицу да су три путника из Лесковца остала непревезена, јер је тужилац кроз систем продаје карата извршио проверу броја продатих карата након сазнања за сам догађај, тужилац је предузео све потребне мере како би се

полазак из Ниша реализовао у најмањем могућем року и како би се спречило наступање других последица услед пропуста у раду возача (који се успавао), тако да је полазак из Ниша реализован са закашњењем од 25 минута у одласку али је исти стигао на време у Београд, што је утврђено из исказа саслушаног сведока ВВ, чиме је као једина последица неодржаног поласка из Бујановца била непревезена три путника из Лесковца, што није кривица тужиоца.

Врховни суд је ценио и остале ревизијске наводе, којима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, па ти наводи нису посебно оцењени.

Тужени није успео у ревизијском поступку, па нема право на трошкове тог поступка које је тражио и определио у смислу члана 153. и 154. ЗПП.

Из наведених разлога применом члана 414. и члана 165. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**